

19 вересня виповнилося 70 років зна-
ному вченому в галузі енергетики
академікові НАН України Михайлу Мико-
лайовичу Кулику.

М.М. Кулик народився в 1940 р. Вищу освіту здобув у Харківському політехнічному інституті, який закінчив у 1963 р. Упродовж 1966–1969 рр. навчався в аспірантурі Інституту кібернетики АН УРСР. Протягом 1971–1979 рр. Михайло Миколайович працював в Інституті електродинаміки АН УРСР. З 1979 р. він завідувач відділу оптимізації структури паливно-енергетичного комплексу Інституту загальної енергетики, а з 1997 р. — його директор. У 1969 р. Михайло Миколайович захистив кандидатську, а в 1979 р. — докторську дисертації. В 1995 р. його обрано членом-кореспондентом, а в 2000 р. — академіком НАН України.

М.М. Кулик — відомий фахівець у галузі оптимізації розвитку й управління функціонуванням паливно-енергетичного комплексу (ПЕК), його галузевих та регіональних систем. Добре відомі також його дослідження та розробки з довгострокового прогнозування рівнів енергоспоживання та енергоощадження країни, попиту на паливно-енергетичні ресурси (ПЕР) в умовах перехідної економіки, оптимізації паливно-енергетичних балансів (ПЕБ), обсягів імпорту й експорту ПЕР.

Протягом 1971–1979 рр. Михайло Миколайович виконав дослідження зі створення теорії, математичних і апаратних засобів автоматизації управління електроенергетичними системами. Він запропонував клас спеціальних методів розпаралелювання обчислень та технічні засоби організації мульт-

типроцесорних систем, орієнтованих на розв'язання комплексу задач з оперативного управління електроенергетичними системами в усталених і нестационарних режимах.

Починаючи з 1981 р. М.М. Кулик працює над оптимізацією управління системами магістрального транспорту газу в нормальних і аварійних ситуаціях. Модифіковано й адаптовано методи неявної кінцево-різницевої апроксимації, диференціальних перетворень, екстраполяції до межі. На основі цих досліджень розроблено спеціалізовані програмно-обчислювальні комплекси «Прогноз» та «Динаміка», котрі використали під час експертизи математичного забезпечення систем автоматизації газопроводу Уренгой–Ужгород і в системах управління магістральними газопроводами Росії та України (1981–1991 рр.). Їх упроваджено в програмно-інформаційному комплексі «Каскад» ДП «Укртрансгаз», що визначає показники технічного стану обладнання компресорних станцій і системи труб магістральних газопроводів (1995–1999 рр.).

У галузі загальної енергетики Михайло Миколайович виконав теоретичні й чисельні розрахунки (в т.ч. макроекономічних показників), що використовують для прогнозування: матеріального виробництва і валового внутрішнього продукту; споживання ПЕР і обсягів їх постачання; перспективних ПЕБ. Уперше в Україні розроблено математичні засоби та моделювальні комплекси для довгострокових прогнозів потреби в ПЕР з урахуванням енергоощадження, невизначеності умов розвитку економіки та міжгалузевих зсувів; розроблення оптимальних ПЕБ України на далеку перспективу;

модернізації існуючих і створення нових енергетичних об'єктів з урахуванням раціонального природокористування.

Серія розробок загальноенергетичного змісту була передана до відповідних міністерств та уряду, серед них «Аналіз раціональних обсягів будівництва АЕС на території Української РСР з позицій оптимального паливно-енергетичного балансу на період до 2005 р.» (1988 р.), «Оптимізація перспективної структури вугільної промисловості України» (1988 р.), «Пріоритетні заходи зі зниження споживання природного газу і мазуту в енергетичному господарстві України» (1992 р.), «Концепція розвитку національної енергетики України» (1993 р.).

М.М. Кулик — один із розробників міжнародного проекту «Базова концепція енергетичної політики Росії і України. Спільний американо-японо-російсько-український підхід» (1994 р.). Він був науковим керівником «Комплексної державної програми енергозбереження України», схваленої урядом 1997 р. Теоретичні дослідження вченого послугували науковою базою створення

Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, фундаментальний проект якої був схвалений урядом у 2006 році.

Михайло Миколайович є автором більше 200 наукових праць, з-поміж яких 11 монографій. Багато часу він віддає роботі з науковою молоддю, серед його учнів 13 кандидатів і 2 доктори наук.

М.М. Кулик — член бюро Відділення фізико-технічних проблем енергетики НАН України та кількох міжвідомчих комісій при уряді. Він керує секцією Наукової ради НАН України з комплексної проблеми «Наукові основи електроенергетики».

Учений є лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (1999 р.), премій імені С.О. Лебедева (1994 р.) та В.М. Хрущова НАН України (2002 р.). У 2003 році йому присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки».

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Михайла Миколайовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчої наснаги, яскравих наукових звершень.

70-річчя академіка НАН України Л.М. ЛОБАНОВА

29 вересня виповнилося 70 років відомому вченому в галузі матеріалознавства академікові НАН України Леоніду Михайловичу Лобанову.

Л.М. Лобанов народився в 1940 р. у м. Саратов (Росія). У 1962 р. закінчив факультет промислового та цивільного будівництва Київського інженерно-будівельного інституту та був направлений на роботу в лабораторію тонкостінних просторових конст-

рукцій при ньому. Через рік його переведено до Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона. У 1968 р. Леонід Михайлович закінчив вечірнє відділення механіко-математичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. З 1985 р. — завідувач відділу оптимізації зварних конструкцій нової техніки та заступник директора з наукової роботи ІЕЗ ім. Є.О. Патона.